

fit honeste recreationis causa, cū dicitur recreationes sint actus virtutis Eutrapeliæ. Hinc notat Texeda *Theol. moral. t. 1. lib. 2. tract. 1. con. 6. D. 1.* neque in excommunicationem incidere, etiam si coram sæcularibus repræsentent; quia illa habitus dimissio nec est temeraria, nec ad vagandum, nec ex contemptu legis ordinata. Sentio nihilominus cum Lezana, id propter naturæ imbecillitatem, & corruptionem, semper esse periculosum.

Quar. 17. An liceat monialibus aliquas repræsentationes facere in Ecclesiis.

Resp. Inhonestas repræsentare in Ecclesia peccatum mortale est; vana, & sæcularia, non tamen multum turpia, veniale; devota, & facta, caret culpa. Ratio horum omnium est, quia in primo casu irrogatur Deo, & Ecclesiæ magna irreverentia, in secundo modica, in tertio nulla. Sanchez *opuscul. lib. 1. cap. 3. dub. 24. n. 18.* Verùm Gavant. in *Enchir. Episc. versu repræsentationes sacra nunt. 1.* oppositum sustinet cum Barbosa etiam quo ad spiritalia, & observat quod S. Carolus in *Conc. 1. Provincie*, prohibuit, ut Passio Salvatoris nullibi agatur: Unde Zerola in *Praxi Episc. par. 1. verb. repræsentationes*, laudat aliquorum Episcoporum Zelum, dictas repræsentationes sine expressa eorum licentia posse fieri prohibentum.

Quar. 18. Quænam sint media apta ad tuendam castitatem.

Resp. Studeat monialis peccatorum occasiones fugere, otium omnium malorum parentem, certissimumque animarum exitium perhorrescere; virorum aspectus, & multo magis familiaritatem declinare; sensus accurate custodire, præcipue visum, & auditum, & tactum; nam de visu allerit ludorus, &

est

est principium fornicationis; de auditu subdit Tertullianus, Bonos corrumpunt mores confabulationes pessimas; & de tactu scribit Angelicus, Tactus est Atini venero cognatus, & finitimus, & modico intervallo separantur ad invicem. Prodest insuper quam plurimum ad tuendam castitatem, mortis, & inferni jugis recordatio, carnis maceratio per ciborum abstinentiam, & cilicii gestationem, librorum spiritualium lectio, assidua vulnerum Domini Jesu Christi recordatio; unde dicebat D. Augustinus, Cum me pulsas aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Christi: cum me premis caro mea, recordatione vulnerum Domini mei resurgo.

CAPUT VI.

De Monialium subjectione erga suos Superiores ex vi Voti Obedientiæ.

§. I.

De natura Voti Obedientiæ, & obligatione ab ipso proveniente.

Quar. 1. Quid sit votum religiosæ obedientiæ.

Resp. Esse promissionem, qua monialis propriam subjiciens voluntatē Superiori se obligat ad parendum in omnibus, quæ possunt cadere sub objecto virtutis obedientiæ. Hinc est quod obligatio hujus voti se extendit tantum ad res licitas, & honestas, ita ut cum certo constat, rem præceptam esse illicitam, & malam, aut contra regulam, vel præceptum superioris.

perioris altioris, nullo pacto tenetur monialis obedire, etiam si ad hoc prenis, vel censuris compellatur; quia monialis se obligat ad id tantum, quod est materia voti, cuius modi non est, nec esse potest res illicita. D. Tho. quodlib. 10. art. 11. Item si superior præciperet res tantum utilitati temporali sui, aut suorum, ut si præciperet moniali, quod faceret recamaturas &c. alicui consanguineo, aut amico, non teneretur obedire, cum hæc non sint secundum regulam sicut neque tenetur obedire, si præcipiat vana, vel ad regulam sive explicitè, sive implicitè non pertinentia.

Quar. 2. An in dubio quod res præcepta sit licita, parendum sit Superiori.

Resp. Quod sic cum communi Doctorum, quos refert Peyrin. to. 1. q. 1. c. 7. desumitur ex c. quid ergo, 11. q. 3. & cap. quid culpatur 23. q. 1. quibus determinatur, quod in dubiis superiori parendum: Limita, nisi urgeat in præiudicium tertii, aut honoris, vel propriæ famæ, ita Rodr. in Miranda, & Peyrin. loc. cit. quia nemo tenetur parere cum gravi suo, vel alterius incommodo, nisi coactus, superiorem legitime præcipere, & habere auctoritatem tunc præcipiendi. Et ob hanc causam monialis dubia de honestate præcepti non tenetur statim obedire, si illi præcipiatur res valde difficilis, & nimis molesta; sed potest rem maturius discutere, & quousque sibi non constat de honestate rei præceptæ, executionem differre, ita ex Rodrigo. Peyrin. loc. cit.

Quar. 3. An Moniales ex vi voti obedienciae teneantur exequi id, quod sciunt, velle superiorem, voluntas tamen illius nullo præcepto est manifesta.

Resp. Non teneri; quia voluntas mente retenta nihil operatur. Obligantur igitur solum

quan-

quando præceptum est intimatum, sive oratenus, sive scripto, sive alio modo.

Quar. 4. An moniales sine Superioris licentia possint validè aliquid votere.

Resp. Negant Paludan. Angel. Rosel. & Valent. quia votum non fit sine voluntate, quæ caret moniales, cum earum velle, & nolle, stant voto obedienciae, à Superioris dependeat voluntate. Cencio nihilominus cum Cajet. Sot. Navar. & aliis posse velle, & meritò votere ea omnia, quæ nec regulæ, nec Superioris præcepto repugnant, nec eas à debito illius obsequio avertunt. Quia votere per se est opus consilii, & aliàs non est religiosus prohibutum. Quare possunt vota personalia emittere de actibus positis sub præcepto sive divino, sive Regulæ, ad magis obfirmendam voluntatem in eorum observantia; nec non de operibus supererogationis, quæ nec à regula prohibentur, nec præcipiuntur; imò etiam si excedat obligationem regulæ, ut est transitus ad strictiorem. Nam materia huiusmodi votorum est per se honesta, & medium allequendi perfectionem. Potest tamen Superior prohibere monialibus, ne ipso inconsulto voteant, quia hoc non est opus perfectionis impedire, sed modum, quo melius fiat, pro videre, Suar. t. 2. de relig. l. 3. c. 6. nn. 25. & Bart. à S. Faust. Theaur. rel. l. 2. q. 23. qui sustinet, vota contra huiusmodi prohibitionem facta valere, quia ad validitatem voti sufficit, quod materia sit Deo grata, licet votèdmodus illi displicat.

Quar. 5. Quibus Superioribus teneantur moniales parere ex vi voti obedienciae.

Resp. Iis omnibus, quibus per tale votum se subiaciunt, sive immediatis, sive mediatis, sive regularibus, sive non. Tenetur igitur parere Abbatissæ in his, quæ spectant ad regulam, in qui

F

bus

bus etiam ex vi voti tenentur parere Summo Pontifici, tanquam supremo omnium Religionum Capiti, & cui per religionis votum omnes subduntur religiosi. Episcopo quoque tenentur parere, si sint illi subiecti, quia obligatio parendi oritur à jure subjectionis. Si verb sint exempti, tenentur parere Episcopo, in his, quibus se habet tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, ut in observantia clausuræ; in reliquis verb parere debent Prælati sui Ordinis, & quidem eo pacto, quo tenentur ejusdem Ordinis religiosi, cum in utriusque votum obedientiæ sit idem.

Quar. 6. An monialis in spectantibus ad regimen monasterii maximis scrupulis agitata, à quibus non potest se liberare, teneatur, Superiore præcipiente, munus subire Abbatissæ.

Resp. Non teneri. Ita colligitur ex Graf. Peyrin. Rodriq. Sot. & Sanch. in *decal. lib. 6. c. 2. n. 52.* Quia munus Abbatissæ cum tam vehementi scrupulorum anxietate esset illi nimis onerosum, & difficillimum, in moralibus autem, quod est valde difficile, æquiparatur impossibili, ad quod nemo tenetur. Tum quia sicuti vehemens scrupulorum agitatio in persolvendo officio divino eximit à præcepto recitandi horas canonicas, Gobat. *to. 2. tit. 5. cas. 23. sect. 2. nu. 7 12.* ita vehemens scrupulorum agitatio in regimine monasterii eximit à præcepto subeundi munus Abbatissæ.

Insuper, nemo tenetur obedire cum suæ animæ periculo, & aliorum detrimento, ut communiter cum D. Thoma. Utrumque sequeretur, si monialis obedire Superiori præcipienti. Primum quidem, quia stante illa scrupulorum anxietate exponeretur continuis animi agitationibus, & perplexitati-

bus,

bus, consequenter probabili periculo labendi ex conscientia erronea in aliquam culpam. Secundum verb, quia, utpotè scrupulosa, esset in custodia regulæ nimis rigida, ac in delictis, & transgressionibus monialium perquirendis nimis anxiosa; atque adeo, ut advertit Peyrin. *de Prælat. g. 2. cap. 3. §. 15. num. 145.* parum prudens, & minus misericors, unde turbaretur religiosa societas, & toties monasterii concordia.

Ex quo pariter confurgit validum aliud motivum eximens in hoc casu dictam monialem ab obedientia. Si enim suo scrupuloso regimine præberet causam turbandæ pacis, & concordia, jam est regiminis indigna, adeoque non tenetur, imo neque potest absque mortali peccato acceptare munus Abbatissæ, quia dignitas ita est deintrinseca natura Prælaturæ, ut neque summus Pontifex possit dispensare, ut eligatur indigna, cū sit de jure divino naturali. Peyrin. *de subdin. g. 1. c. 10.*

Quar. 7. An Abbatissa possit præcipere monialibus in virtute obedientiæ, obligando in conscientia.

Resp. Negativa sententia traditur à Soto, & Caramuele in *Theol. regn. disp. 38. ref. 5.* ubi alios citat. Quia enim potestas Abbatissæ spiritualis non est, sed economica, domestica, & civilis, nihil imperare potest, quod monialium conscientiam valeat onerare, Nihilominus posse Abbatissam præcipere in virtute obedientiæ, & in conscientia obligare, docet Pasqual. in *Laures. p. 1. n. 765.* cum undecim aliis ibi relatis. Ratio est, quia inter Abbatissam, & moniales adest ordo superioritatis, & subjectionis, auctorizatus à Summo Pontifice; unde votum obedientiæ obligat moniales tanquam subditas ad obediendum Abbatissæ, quia

ex vi talis ordinis est collata Abbatissæ potestas exigendi obedientiam, quæ potestas fundatur in jure superioritatis.

Neque per hoc exercet jurisdictionem spiritualem, quia quod præcipitur, supponitur jam impositum monialibus exequendum ex vi regulæ, in qua aut expresse, aut tacite continetur, & proinde præceptum est regulæ, & Abbatissa solum utitur jure acquisito ad exigendum ex vi voti obedientiæ, quod est in regula. Quare Abbatissa ministerialiter tantum se habet, quia tanquam ministra conjungit in tali, & tali moniali quo ad particularia regulam cum obligatione voti obedientiæ, coarctando monialem ad exercendum votum obedientiæ circa talem rem à regula præscriptam. Unde potest Abbatissa præcipere non solum spectantia ad economicam monasterii gubernationem, sed etiam concernentia spiritualem monialium profectum, quia hæc quoque sub obligatione regulæ continentur.

Quar. 8. An Abbatissa ex voto obedientiæ ei emissio possit præcipere monialibus ea omnia, quæ potest Prælati Regularis præcipere suis religiosis.

Resp. Non posse: quia Prælati regularis, utpotè pollens potestate spirituali, potest imponere nova præcepta spiritualia de iis, quæ non sunt in regula; concernunt tamen ad conservationem regulæ; Abbatissa verò non potest præcipere in virtute obedientiæ nisi ea, quæ sunt in regula, ut pro adimplentione uti possit obligatione voti obedientiæ. *Pasqual. loc. cit. num. 766.*

Quar. 9. An monialis teneatur obedire Abbatissæ præcipienti revelare secretum fidei suæ commissum.

Resp. Si secretum vergit in damnum mona-

asterii, aut alicujus personæ, vel Abbatissæ, aut alterius superioris, etiam præciso præcepto, tenetur, dicente lege naturali, quod bonum commune particulari bono est præferendum. Ita D. Thom. 2. 2. q. 70. art. 1. ad 2. S. Antonin. Reginal. Navar. & alii. Si verò secretum non vergit in damnum tertii, sed solum in damnum manifestantis, non tenetur obedire, quia jure naturæ debemus proximo fidem servare, maxime ubi adest propriæ personæ damnum, D. Thom. quodlib. 1. ar. 15. Silvest. Reginal. Scot. & alii.

Quar. 10. An Abbatissa possit cogere monialem ad acceptandum, & exercendum alii, quod munus, non obstante pacto in contrarium, & soluta monasterio dote majore solito ad hunc effectum.

Resp. Posse cogere, quia ea conditio est turpis, cum sit contra votum obedientiæ, quod debet promitti simpliciter in ordine ad omnia quæ sunt expressa in regula, ut docent omnes cum D. Tho. quatenus igitur turpis, est reiicienda; unde prædicta monialis debet obedire sententiæ ejusdem professionis, & muneris. Nec obstat majoris dotis solutio sub ea conditione, cum enim ea sit turpis, sibi imputet monialis: qui enim facit, quod non debet, recipit, quod non oportet. *J. Julianus. §. offerri. ff. de act. empt.* Ita Bordon. in *miscel. Decis.* 436.

Quar. 11. An Superior possit imponere monialibus præceptum obedientiæ obligans sub mortali in materia levi.

Resp. Ex communi Doctorum sententia non posse; quia potestas Superioris non se extendit ultra terminos rectæ rationis, alioquin gravaret subditos injustè, quia gravaret absque necessitate. Recta autem ratio dicit, quòd præceptum accomodetur exigen-

tia materiae, quare si materia est levis, non potest præcipi sub mortali. Verum tamen est, quod materia ex se levis potest esse gravis respectu communitatis, & ratione finis, & in tali casu potest præcipi sub gravi, unde confertur obligatio gravis, quia est obligatio ad mensuram exigentiae finis.

Quar. 12. An si Episcopus in virtute obedientiae præcipiat monialibus, ne accedant ad januam, ad evitandum aliud incommodum, peccet monialis accedendo, quando certo scit in tali casu non adesse periculum, ratione cuius præceptum est impositum.

Resp. Peccare, quia esto non ad sit periculum in illo casu, ad est tamen generaliter, & ut plurimum, & hoc sufficit, quia hæc fuit causa imponendi præceptum. Et ita docet Diana cum aliis in opere *Coord. l. 7. traß. 1. ref. 1 32. n. 2.*

Quar. 13. Quænam sit forma faciendi præcepta obligantia sub mortali.

Resp. Variam esse formam, prout varii sunt ordines religionum, unde in unoquoque ordine inspiciendum est, quid quoad hoc statutum sit, aut usu indutum, illudque omnino servandum. Communiores tamen, & frequentiores formæ sunt, in *Nomine D. N. Jesu Christi, vel in virtute Spiritus Sancti, vel in virtute obedientia.*

Quar. 14. An ex verbis præcipio, jubeo, strictè præcipio, sub præcepto injungo, absolute prohibeo, colligatur obligatio parendi sub mortali.

Resp. Negativè cum Medina, Lorca, Vasq. Suar. & Säch. in *decal. lib. 6. c. 4. n. 26.* quia verba illa sunt indifferentia ad obligandum sub mortali, vel sub veniali, ut præceptum non furandi, non mentiendi in materia levi. Cum igitur talia verba ex genere suo non obligent sub

sub mortali, debent determinari vel à gravitate materiae præcepte, vel etiam à pene impositione, ita quod si aliquid præcipiatur sub pænæ excommunicationis majoris ipso facto incurrendæ, violatio talis præcepti erit censenda gravis, quia additio talis pænæ satis ostendit, mentem Superioris esse obligare sub gravi, ut in simili advertit Sanchez *ubi supra n. 44.* Non tamen colligitur obligatio gravis, si excommunicatio sit sententiæ ferendæ. Ita Vasq. Navar. & alii, qui addunt, observandam etiam esse consuetudinem regionis, & religionis in modo loquendi, qui ex illa factis deducitur præcipientis intentio.

§. II.

De subiectione quoad Ordinarium.

Quar. 1. AN, & quomodo moniales subjiçantur potestati Ordinariorum.

Resp. De jure communi, præcisè particularibus exemptionibus, & privilegiis Apolliticis, Regulares subijci originaliter Episcopo- rum jurisdictioni, *can. qui verè in fin. 16. q. 1. c. ean. pervenit 16. q. 1.* De quibus per Oldr. *conf. 274.* Intelligitur autem hæc subiectio quoad iura Episcopalia, iuxta *Cap. constit. de relig. domib. & quoad obedientiam cap. cum licet de prescript.* Unde etiam moniales de jure communi subsunt Ordinariorum potestati. Modò autem ferè omnes Religiosorū Ordines obtinent de jure speciali plenariam exemptionem. Monialium verò Monasteria plurima etiam nunc plenè subsunt Ordinariorum jurisdictioni, & quoad personas, & quoad bona temporalia, alia subsunt gubernationi.

Prælatorum sui Ordinis, & alia sunt immediate Apostolicæ sedi subiecta, ita tamen ut Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus in utrisque exerceat jurisdictionem in his, quæ spectant ad custodiam clausuræ, & in his ultimis exerceat jurisdictionem etiam quoad gubernium spirituale, ut per Tirdentinum *sess. 25. de Regular. cap. 9.* non verò temporale, ut ex declarat. *Sacr. Congr. quam refert Pasqual. in Laur. p. 1. num. 37.* Barbof. & Tamburin.

Quar. 2. An moniales in iis, in quibus subji-
ciuntur Ordinario loci, subjiçiat etiam ejus
Vicario Generali, & Capitulo, sed vacante.

Resp. Subjici etiam Vicario Generali, ut-
potè constituti unum, & idem tribunal
cum suo Episcopo. Immo Vicarius generalis
potest exercere in moniales jurisdictionem
competentem Ordinario tanquam Sedis Apo-
stolicæ delegato, quia delegatus Principis po-
test subdelegare, *cap. Pastoralis, & cap. fin. de
offic. deleg.* Hæc pariter facultas transit in Ca-
pitulum Sede vacante, etiam quoad ea, quæ
competunt Episcopo jure delegationis; licet
enim, universaliter loquendo, Capitulum Se-
de vacante succedat solum in his, quæ com-
petunt Episcopo ex jurisdictione ordinaria,
non verò delegata, juxta ea, quæ *per text. in cap.
Pastoralis de offic. ord.* resolvunt Abbas, Pavin,
& Tusch. fallit tamen, quando jurisdic-
tio ex delegatione Sedis Apostolicæ in perpetuum
committitur muneris Episcopalis, quia
supposita perpetuitate hujus delegationis,
talis jurisdic-
tio competit Episcopo ex officio,
& est accessoria, immò pars jurisdic-
tionis episcopalis, & per consequens ut talis
transit in Capitulum, in quod, Sede vacan-
te, transit per viam regulæ tota episcopalis
juris-

jurisdic-
tio; ut advertit Molin. *de just. r. 6.
tract. 5. disp. 11. sub n. 8. & 9.* & ex eo Barbo-
sa *de off. & potest. Episc. alleg. 133. nu. 21.* ex
quo Tamburin. & Caltro Pal. contra Garzi-
am, Azor. Breun. Dian. & alios relatos à
Pasqual. ubi supra.

Quar. 3. An moniales exemptæ ab Ordini-
arii jurisdictione possint ei se subijcere,

Resp. Non posse; quia privilegium exem-
ptionis habet implicatum jus tertii, scilicet
Religionis, cui subduntur, & Summi Pon-
tificis, qui eo ipso, quod illas eximit ab Ordini-
ariorum jurisdictione, eas sibi subijcit, &
constituit se immediatum earum Superiorem
Non possunt igitur tali privilegio renunciare,
quia per hujusmodi actum jus Religionis, &
Summi Pontificis læderetur. Et hoc adeo
verum est, ut neque consensu totius Religio-
nis possint inconsulto Summo Pontifice se sub-
ijcere, tum quia privilegium exemptionis
est connexum cum jure Pontificis, tum quia,
cum sit papale, ipsi sine Pape consensu renun-
ciari non potest, *cap. cum tempore, de arbit.*
Neque de consensu, & potestate Nuntii Apo-
stolici, aut Legati à latere, quia exemptio
est de reservatis Papæ, ac propriè Apostolicæ
Sedi competit, Glossæ. *v. exempti de privi. in
6. & latè Abbas in c. ult. n. 5. cum Apost. de con-
fir. ut si. vel inusul.*

Quar. 4. Quibus de causis moniales exem-
ptæ debeant a Sede Apostolica subijci jurisdic-
tioni Ordinarii.

Resp. Ex quacunque rationabili causa, Fa-
ber. *insit. de his qui sunt sui, vel alt. jur.* Et maxi-
mè hoc faciendum videtur, quoties apparet,
Superiores adeo malè tractare illas, ut reputa-
ri possit abusus jurisdictionis. Hostien. commu-
niter approbatus in *cap. licet enim nu. 9. de*

simon. Insuper quando constat, Prælatos Regulares causam præbuisse dissensionibus inter moniales, & in eas evire, Roman. *cons.* 37. n. 2. Vell si moniales expensis graventur, Guido Papa *dec.* 62. & Prælatorum administratio tendat in destructionem monasterii, *cap. Venerabilis*, ubi Glor. v. *suspecti de off. deleg.* c. 2. Item si interveniat scandalum exortum ex frequenti colloquutione regularium cum monialibus, que rescituti scandalosa est, ita opportuno eget remedio, atque ad eò moniales sub horum regularium cura non sunt amplius relinquendæ.

Quar. 5. An moniales pro constructione novi Monasterii indigent licentia Episcopi.

Resp. Indigere, & decernitur à Coneilio Trident. *sess.* 25. *cap.* 7. *de regular.* in *fin.* & notant Navar. Bard. Tambur. & Cesp. Ita quòd neque Vicarius generalis potest sine speciali mandato licentiam hujusmodi impertire, quia est de Majoribus. Sellelius in *select. canon.* c. 9. *nu.* 4. ubi refert decisiùm à Sac. Congreg. 11. Julii 1620. Vicarium verò Capitularem posse prædictam licentiam concedere, affirmat Cesp. *de exempt. regul.* c. 1. *dub.* 21. n. 5. negat Patqu. in *Lauret.* n. 566.

Quar. 4. An in concedenda dicta licentia debeat servari forma præscripta à Clemente VIII & Gregorio XIII. scilicet, quòd prius vocentur, & audiantur Prælati conventuales locorum, ubi ædificandum est monasterium, & alii interesse habentes.

Resp. Affirmant Donatus & Tamburin. *de jure Abbas. disp.* 33. q. 1. n. 4. quia in dictis decretis præscribitur forma ad dandum consensum pro novo monasterio, sive sit virorum, sive mulierum. Negant Cesp. & Lezana, quia verba decreti loquuntur de religiosis monachis &c. non de mulieribus, Distinguit Pasqual.

qual. ubi supra *num.* 479. Si moniales non mendicant, non videntur comprehendi eorum monasteria sub forma dictorum decretorum, quia non possunt religiosi præexistere, ut asserre præjudicium, neque quaritando, neque divertendo concursum ab eorum Ecclesiis. Si verò quærent elemosinas, quia possunt præjudicium asserre per elemosinarum diminutionem, idè sunt cæteri religiosi audiendi.

Quar. 7. An Episcopus, antequàm erigatur nova monasteria, debeat vocare, & audire etiam Prælatos Monialium exemptarum.

Resp. Affirmat Cesp. c. 23. *dub.* 353. Movetur ex verbis Constitutionis, in qua, postquam Summus Pontifex præcepit non esse erigendos conventus nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem civitatibus, & locis existentium conventuum Prioribus seu Procuratoribus, subdit: Et aliis interesse habentibus. Sed alii interesse habentes sunt etiam moniales exemptæ, præcipue quæ ex elemosynis vivunt, ergo ex vi Constitutionis etiam Superiores illarum sunt vocandi, & audiendi ab Episcopo, & hoc etiam in constructione monasterii virorum. Videtur tamen ob stare praxis, quæ omninò servanda.

Quar. 7. An Episcopus possit indulgere monialibus, ut intra septa monasterii servent Eucharistiam.

Resp. Non posse, stante decreto Tridentini *sess.* 15. *de regul.* c. 10. Putat nihilominus Rodriguez, quòd Concilium solum prohibeat, quòd Eucharistia servetur intrà claustra, & proinde possit conservari tam in Ecclesia exteriori, quam interiori ex privilegio Clementis VII. per quod conceditur monialibus Fratrum Minorum, quòd possint in Ecclesiis interiori

in loco decenti habere Eucharistiam, sicut habent in exteriori. Verum hoc esse contra mentem Concilii, declaravit Sac. Congreg. in *Tolerana* apud Pignatel. 1.8. *consult.* 53. n.6. quæ sic habet; *Sacrosanctissimum Eucharistia Sacramentum, non in Choro monialium, sed in Ecclesia exteriori conservetur, non obstante quacumque consuetudine contraria, nec potest in festis illius parietis, qua disjungit Chororum Monasterii ab Ecclesia, retineri, & ubi consuetudo inolevit, omnino tollenda.*

Quar. 9. An moniales Ordinarium subiectæ subjaceant casibus, & censuris, quæ ipse Ordinarium generaliter reservat pro tota diocesi, etiam si de ipsis Monialibus non fiat expressa mentio in Edicto reservationis.

Resp. Visum est aliquibus, quod non, precipue *Cespedes cap. 23. dub. 357. num. 3.* Quia edictum reservationis in universali nihil operatur pro monialibus, cum enim ipsæ sint communitas distincta à cæteris; & vivant secundum speciales leges, & regulas, debet Episcopus ipsis assistere in ordine ad speciale regimen juxta exigentiâ regulæ ipsarum; & idco, quæ facit in ordine ad diocesim secundum universalem directionem, non se extendunt ad moniales, quæ non subduntur ipsi, in ordine ad talem directionem, sed in ordine ad specialem. Unde ex eo quod ferat edictum reservationis universale, quia procedit ex generali directione, non autem ex speciali, secundum quam preest monialibus, non dat vim tali edicto in ordine ad ipsas. Adde, quod in materia stricta, & odiosa, qualis est casuum reservatio, verba, quæ possunt accipi in genere, & àn specie, debent in specie accipi, ut per *Seraphin dec. 83. nu. 7.* Unde, licet edictum reservationis possit accipi in genere, scilicet tam

pro

pro secularibus, quam pro monialibus subiectis, nihilominus utpotè odiosum debet pro secularibus tantum accipi.

His tamen non obstantibus non est à communi sententia recedendum, quam tuentur *Diana, & Bordon. in Miscell. decis. 419.* Quia edictum, reservationis est generale. & aptum comprehendere etiam Moniales; unde succedit regula, quod, quando mens verisimilis disponentis, & subiecta materia concurrunt cum verborum indefinita generalitate, tunc veniunt omnes illi, ad quos se potest extendere dispositio, *Ruin. cons. 127. num. 4.* Quod autem edictum reservationis sit aptum comprehendere moniales, patet, quia reservatio pertinet ad disciplinam christianam, ut fideles retrahantur à peccatis, qua disciplina indiget etiam moniales, quare edictum debet illas quoque comprehendere, maxime quia si etiam ipse communicant cum cæteris sub eodè Pastore, & capite, debent etiam in obligatione generalis edicti communicare.

Quar. 10. An etiam moniales exemptæ subdantur casibus Episcopo reservatis.

Resp. Affirmat *Tamburin. in expedit. moral. explicat. lib. 5. de poenit. tract. de casib. reserv. cap. 3. num. 4.* innixus Constitutioni *Infernalis* Gregorii XV. in qua statuitur, etiam Moniales exemptas non alios quam ab Episcopo approbatos habere posse in Confessarios; unde infert, posse Episcopum restringere dictam approbationem; & Confessarium, quem dictis monialibus concedit, limitare, ne valeat absolvere ab hoc, vel illo peccato, qua ratione jam hæc moniales subdantur reservationi Episcopi. Cum ergo hodie Episcopi semper approbent Confessarios sub restrictione, ne absolvant à reservatis,

quan.

quando contrarium non exprimunt, eodem modo præsumuntur approbare hos Confessarios monialium, quamvis exemptarum.

In contrarium est communis sententia, quam amplector. Quia dispositio casuum reservatorum non extenditur ultra territorium, juxta communem doctrinam in *cap. ut animarum de constit. in. 6.* Cum ergo monasteria monialium exemptarum tam ratione sui, quam ratione personarum sint plene exempta, non secus ac si essent extra territorium, ut per Bordon. & alios; constatque ex diversis privilegiis Summorum Pontificum, præcipue Sixti IV. Bal. 1. apud Confess. ad ipsa non potest se extendere episcopatum casuum reservatio.

Neque valet, quod possit Episcopus non approbare quoad reservata confessarios monialium exemptarum, quia potest ferre iudicium quod non sint idonei quoad illa, qua ratione prædictæ moniales subiacebant reservationi Episcopi. Non valet, inquam, nam delegationem Episcopi non se extendere ad limitatè approbandum Confessarios quoad reservata suadetur. Primum, quia per Constitutionem Clementis X. *Superna*, & Sacræ Congregationis declarationes, facultas approbandi Confessarios regulares se extendit tantum ad tempus, locum, & personas, de criminibus vero nihil disponitur; & merito, cum quo adhuc sit sufficienter provisum per reservationem, quoad sæculares quidem per reservationem Episcopi, quoad exemptos verò per reservationem sui Prælati.

Secundò quia facultas delegata Episcopis ad cognoscendum de idoneitate Confessariorum regularium non est trahenda ad subiciendas moniales quoad reservata, concessa enim
juris-

jurisdictione in certo casu, censetur in ceteris prohibita, *l. cum Prator. ff. de judic. Riminald. jun. conf. 516. num. 20.* Et delegatio est stricti juris, *Rota decis. 18. n. 1. de dol. & contum. in nov.* adeoque resingenda ita ut minus, quam fieri potest, lædat exemptionem, per regulam *ea qua deregul. jur. in 6.* maxime quando potest ia uno casu sortiri suum effectum, *Cephal. conf. 104. num. 1. l. 1. cum adductis à Rota decis. 563. num. 1. p. 1.* prout in presentibus potest enim Episcopus cognoscere de idoneitate Confessarii, & illum approbare, si idoneum, reprobare vero, si minus idoneum repererit, abique eo quoddam procedat cum limitatione offensiva exemptionis monialium.

At dato etiam citra veritatis præiudicium quod possit prædictos Confessarios limitatè approbare quoad reservata, in tali casu debet hanc limitationem exprimere, sicuti exprime re debet limitationem quoad tempus, locum, & personas, quando intendit limitare quo ad illa. Et ratio est, quia limitata utpote derogativa exemptionis, atque adeò stricti juris, non præsumitur, *Rota decis. 23. num. 19. part. 1. recens.* Cum nimis odiosum sit auferre exemptiones, & privilegia, quæ post concessionem nondicuntur contra jus, sed de iure, *l. 1. ff. de constit. princip. Cæsar. de Grall. decis. 1. num. 6. Gonzal. ad regul. 8. glof. 36.*

Nec sufficienter deducitur limitatio quoad reservata per hoc, quod Confessarii exemptarum approbentur sicut cæteri; atque adeò cum cæteri Confessarii approbentur semper cum restrictione, ne absolvant à reservatis, nisi aliud exprimat, illi quoque sub eadem restrictione censentur approbati. Nam licet verum sit, quod cæteri Confessarii non possint absolvere à reservatis, nisi aliud exprimat, hæc

hæc tamen reſtrictio non provenit à limitata approbatione , ſed à lege reſervationis ; quæ valde diſſerunt inter ſe ; prima enim reſpicit idoneitatem , ſecunda vero cadit ſupra juridiſtionem ; unde ſtare poteſt abſoluta approbatio cum reſtrictione facultatis in ordine ad reſervata , ut patet in Parochiis , quia jure ſunt abſolutè approbati ; & tamen abſolvere à reſervatis non poſſunt .

Et, quòd cæteri diœceſis Confeſſarii non approbentur cum reſtrictione approbationis , convincitur etiã ex praxi ; nam quilibet illorum virtute jubilæi abſolvit à reſervatis Epifcopo abſque nova approbatione , qua neceſſario indigeret , ſi antecedentè ad jubileum non fuiſſet etiã quòd ad reſervata approbatus idoneus ; nam privilegium jubilæi requirit tanquam de forma approbationem ordinarii , atque adeo approbationem ad reſervata ; non enim ſufficit qualiſcunque approbatio , ſed debet eſſe approbatio in ordine ad illum eſſe . Quod , ad quem eligitur Confeſſarius ; quod non verificaretur , ſi in antecedenti approbatione fuiſſet exclusus à reſervatis ; ut fatetur idem Tamburinus *lib. cit. cap. 5. §. 4. n. 30.*

Quar. 11. An moniales non exemptæ incidant in caſum reſervatum Epifcopo non comedendi carnes diebus prohibitis ab Eccleſia ſi in aliis diebus , in quibus ex voto , vel obſervantia prohibentur , carnem comedant .

Reſp. Non incidere , ita Sanch. & Mazzuchel. quos reſert , & ſequitur Ceſped. *Aut. 355.* quia tunc peccant quidem contra regulam , vel contra votum ; non autem contra Eccleſiæ præceptum : unde non habet locum reſervatio , quia aſſicit comelſionem carniū præcepti eccleſiaſtici violativam . Si verò moniales teneantur ex vi voti , & regulæ abſol-

ſine.

ſinere à carnibus die veneris , & Feſtum Natalis Domini incidat tali die , tunc comedendo carnes incidunt in caſum reſervatum , quia adhuc viget præceptum reſpectu eorum , qui in tali die tenentur ex vi voti , vel regulæ à carnibus abſtinere , ut habetur *ex cap. final. de obſerv. ſejuo.*

Quar. 12. An Epifcopus ut Sedis Apoſtolicæ delegatus poſſit reſervare caſus circa clauſuram in ordine ad moniales exemptas , v. g. ne cum ſæcularibus loquantur in officio aperto &c.

Reſp. Poſſe . Ita Baucius ; quia ex vi delegationis factæ Epifcopo circa clauſuram tam materiale , quàm formale ; ut videbimus ſuo loco , ceſſat in illis quoad clauſuram privilegium exemptionis , atque adeo quoad hoc etiã illæ ſubduntur Epifcopo ſicut cætere Moniales ; ratione igitur illius ſubjectionis poterit Epifcopus reſervare caſu ad materiam clauſuræ ſpectantem , quia ſuæ juridiſtionis limites non excedit . Ex quo ſequitur , quòd in caſu contraventionis , Moniales ſunt abſolvendæ ab Epifcopo , non autem à proprio Præſlato , idque ex decreto Clementis VIII. expreſſè prohibente omnibus Regularibus , ne abſolvant vi cauſalque privilegii ipsis conceſſi à caſibus ordinario ſpecialiter reſervatis : quod decretum , cum loquatur in definiſitè , utique comprehendit etiã reſervata Monialibus , juxta regulam generalem , Lex generaliter loquens generaliter debet intelligi Scio , Paſqualigum , quem ſequitur Diana *t. 7. in opere coord. t. act. 1. reſ. 317. num. 2.* negative ſententiæ adherere , quia putant dicti Doctores , quòd delegatio conceſſa Epifcopis à Tridentino in ordine ad clauſuram monialium exemptarum ſit ſolum in foro

exter-

externo, quod probare prætentend ex verbis ipsius Concilii. *sess. 25. de Regular.* Ego tamen à priori sententia non recedo.

Quar. 13. An moniales subdantur Episcopo quoad officialium Monasterii electionem.

Resp. Negativè, sed electionem spectare vel ad Abbatissam, vel ad Conventum, juxta ipsarum constitutiones. Constat ex Sacræ Congregationis decreto relato à Pasqual. in *Lauret. n. 770.* Officialis hujusmodi ad nutum Abbatissæ vel Conventus possunt amoveri, ut ex Concilio Trident. *sess. 25. cap. 2.* notant Bordon. Sigismund. & Donat. qui addunt posse etiam sine causa amoveri, hoc enim est esse ad nutum amovibiles, nam si requireretur causa, essent solum amovibiles ex causa, non ad nutum. Immo quod monialium procurator de triennio in triennium mutari debeat, extat speciale decretum Sac. Congreg. *sub die 31. Junii 1615.* ut refert Aldan in *comp. canonic. resol. lib. 4. tit. 2. n. 10.* Proccedit autem non de procuratore ad lites, sed de procuratore administrante bona monialium, nam inhæret decreto Concilii *4. sess. 25.* quod procedit tantum de administrante bona temporalia. Pasqual. *ubi supra.* Advertendum ex declaratione Sac. Congr. Episc. *sub die 22. Augusti 1605.* non posse religiosos cujuscumque gradus eligi inadmiratores bonorum monialium.

Quar. 14. An moniales, etiam exemptæ, subdantur Ordinario loci quoad bonorum suorum administrationem.

Resp. Subiacere in eo, quod potest Ordinarius ex causa rationabili monere Prælatos regulares, ut amoveant ab administrandis bonis monialium eos, qui ad tale munus deputati sunt, ipsique Prælati id facere detrectantibus, aut negligentibus, ipsemet Ordinarius am.

amovere potest quoties, & quando opus esse judicaverit. Subdantur etiam in eo, quod singulis annis, adhibitis etiam Prælati regulariis, potest à præfatis administratoribus exigere rationem administrationis, & ad id eos compellere juris remediis, ac, si forte delinquentes circa administrationem reperti fuerint, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus punire. Patet expressè ex Bulla Gregorii XV. *Inscriptabiles.*

Quar. 15. An regulares concionaturi monialibus exemptis ad crates teneantur benedictionem petere ab Ordinario.

Resp. In rigore loquendo videri, quod non. Quia Concilium Trident. *sess. 5. c. 2. de reform. & sess. 24. c. 4.* & Bulla Gregorii XV. *de privi-leg. exempt.* loquuntur de concionatoribus, & de prædicatione in Ecclesiis, atque ad eod de publicis concionibus, seu sermonibus, quales non sunt sermones, qui fiunt apud moniales januis clausis, nam sunt potius private adhortationes, & ideo non videntur sub his dispositionibus includi. Pasqual. *ubi supra. n. 625.* qui citat Celsed. & Lezan. Quod etiam videtur sentire Bordonus in *conf. regul. ref. 7. n. 33.* etià si moniales, apud quas habentur prædicti sermones, non sint exemptæ. Nihilominus petendam esse benedictionem ab Ordinario, si ve concio habenda sit ad crates monialium exemptarum, si ve non exemptarum, etiam januis clausis, & nullo sæcularium audiente; expressè decernitur in Constit. Clementis X. quæ incipit *Super vna.*

Qualiter autem moniales, etiam exemptæ, subjiciantur ordinariis quoad puellarum educandarum, & Novitiarum receptionem, professionis emissionem, Confessoriarum approbationem, festorum, jejuniorum, censura-

140 *De subiect. erga Prælatum Reg.*
furarum, interdici, & clausuræ observan-
tiam, suis in locis refertur,

§. III.

De Monialium subiectione erga Prælatum Regularem.

Quar. 1. **A**N potestas Prælati Regularis in moniales sibi subditas sit ordinaria, vel delegata.

Resp. Esse ordinariam, quia illi competit ex officio, & est perpetua, quæ duo constituit potestatem in esse potestatis ordinariæ, ut notant communiter Doctores. Ex quo fit, quod fit etiam delegabilis, ut firmat in terminis Rodriq. *l. 1. q. 17. art. 10.* Illa verò, quæ competit Prælato locali, reputatur communiter delegata; nam ex officio competit Generali, aut Provincialibus Ordinis. Superioribus verò localibus committitur per delegationem; ut in casibus frequentius occurrentibus possint opportunè providere. Undè juxta hanc sententiam non possunt locales Prælati regulares talem facultatem alteri committere, quia delegatus non potest subdelegare.

Quar. 2. In quibus moniales exemptæ subdantur suo Prælato Regulari.

Resp. Subdi ferè in omnibus, in quibus subdantur Ordinario moniales ipsi subiectæ; unde de utrisque proportionaliter discurrendum. Et insuper subduntur in omnibus, in quibus subduntur viri religiosi, quarum tamen patitur conditio sexus femine, & quantum ad ea, quæ statui monialium esse possunt proportionata.

Quar. 3. An Prælati regularis habeat in
mo-

moniales subditas potestatem non solum directivam, sed etiam coercitivam, & judicalem.

Resp. Affirmativè; patet ex usu, & suadetur ratione; nam omnis communitas, ut sit ordinata, debet posse dirigi in suum finem per congrua media, ut Theologi communiter cum D. Thom. *1. 2. q. 92. a. 2.* Ergo debet in Prælato regulari revidere potestas coactiva, & judicialis, tanquam medium congruum, & principale dirigendi monialium communitatem in regularem observantiam; attenda enim humanæ conditionis imbecillitate, parùm esset hortari moniales verbo, nisi cogèrentur imperio. Ita Suar. *1. 2. de relig. tr. 8. l. 2. c. 9. n. 1.* docens postea, quod, quamvis Prælati religionis ex vi talis status habeat solum potestatem coercendæ modo paterno, & juxta limites regulæ; ratione tamen jurisdictionis ecclesiasticæ habet potestatem coercitivam episcopalem, idque ex usu, & privilegiis omnium religionum exemptarum. In usu tamen hujus jurisdictionis habenda est ratio consuetudinis, cum vi illius possit contingere, quod tota jurisdictione sit in Prælato religioso quoad omnia delicta, vel quod aliqua sint Episcopo reservata, vel quod in utrisque sit cumulativè.

Quar. 4. An moniales regularibus subiectæ subdantur casibus in religione refervatis.

Resp. Quòd sic; tum quia sunt pars ejusdem Ordinis, & subduntur Prælati regulari tanquam capiti, sicuti subduntur cæteri religiosi; tum quia moniales subijciuntur omnibus constitutionibus, & ordinationibus factis à Prælati regularibus, quando monialibus earum materia potest accomodari. Mirand.

rand. 9. 3. n. 3. *de Monial.* Ergo etiam subji-
ciuntur casuum reservationi. Celsed. & Bor-
don. *conf. regul. ref.* 37. n. 43. & 44. ubi etiam
advertit, & probat ex decreto Clementis
VIII. & declaratione Sac. Congreg. 7. Julii
1617. quod, sicuti Prælati regulares quoad
religiosos non possunt sibi reservare casus, ne-
que censuras nisi de consensu capituli, ita ne-
que poterunt sine prædicto capituli consensu
casum aliquem, aut censuram reservare quoad
moniales subditas, quia sicuti illæ eodem
modo ipsis subjiiciuntur ac viri, ita eodem
modo debent ligari.

Quar. 5. An Prælatum regularis de bonis
monialium sibi subditarum possit dispo-
nere in casibus aliis permisis, etiam contradi-
centibus monialibus.

Resp. In contractibus gravioris momenti
non posse; si enim Abbatissa, cui immediatè
bonorum monasterii cura incumbit, indiget
in his casibus proprii capituli consensu, a for-
tiori indigebit Prælatum regularis, cui mi-
nùs proximè prælatorum bonorum incumbit
administratio. Maximè quia huiusmodi con-
sensus inductus est favore monasterii, atque
adèd favore publico; quando autem con-
sensus respicit favorem publicum, requiritur
pro forma actus, ut tradunt communi-
ter scribentes in *l. si quis mihi §. i. iustum de*
acquir. hered.

Quar. 6. An Abbates habentes usum bal-
dachini possint illud erigere in Ecclesiis mon-
ialium sibi subditarum iis vicibus, quibus
conceditur.

Resp. Quòd sic; nec possunt ab Episcopis
impediri; ita Celsed. & Squillan. quos re-
fert, & sequitur Pasqualig. *ubi supra nu.* 396.
Quia declaratio Sacre Congregationis habet,
quòd

quòd possint ut in suis Ecclesiis propriis?
Ecclesiæ autem monialium subditarum sunt
proprie ipsorum, cum ibi habeant iurisdic-
tionem; unde non extenditur jus baldachi-
ni extra locum iurisdictionis.

§. IV.]

*De subiectione quoad canonicam Vi-
sitationem.*

Quar. 1. AN Prælati monialium tenean-
tur eas visitare, & quando.

Resp. Teneri, & quidem singulis annis; pa-
tet ex Clemente. 2. *Attendentes de stat. monac.*
ubi statuitur, quòd monasteria monialium
Papæ immediatè subiectarum visitari debe-
ant ab Ordinario loci Apostolica auctoritate;
non exempta à proprio Ordinario, sed prop-
ria potestate, exempta verò à propriis Præ-
latis regularibus. Hęc facultas competit per
speciale mandatum etiam Vicario generali,
nec non capitulo, Sede vacante, quia, ut su-
perius diximus, in his, in quibus moniales
subiici possunt, pariter visitari.

Quar. 2. Quid observare, quid cavere de-
beant Prælati in monialium visitatione.

Resp. Quàm maximè attendere debent,
ut omnia paterna charitate fiant, suaviter
curando ipsarum vulneribus mederi, & vi-
tia omnia ab illis dulciter evelli, quod habe-
tur in *cap. licet plerumque dist. 5.* Item debent
de tempore visitationis præmonere monia-
les, ne eas imparatas invadant, nisi aliud
suadeat necessitas, vel rationabilis causa.
Jo: Andre. & Fusch. *de visit. lib. 1. cap. 4. n. 4.*
Abstineant à juramento exigendo (nisi aliud
particularibus religionum statutis aliud ser-
vetur)

144 De subjectione quoad canon. Cr.
verum) cap. Romana Ecclesia; §. sanè de causi.
Advertunt tamen Spatharius, & Resta in di-
recti. visitat. quòd, ubi opus fuerit, poterunt
moniales præcepto, & excommunicationis
pœna ad aperendam veritatem compelli.
Crimina occulta nullatenus interroganda,
nisi de illis infamia aliqua, vel probabilis
suspicio præcedat. Non prohibetur tamen
de meritis, seu demeritis monialium, quæ
eligi possunt in Abbatissas, perquirere, etiam
nulla præcedente infamia. Caveant insuper,
ne ex his, quæ in hac generali inquisitione de-
feruntur, procedant ad pœnam, sed tantum
delinquentes moneant, ut corrigantur; ter-
reant minis, ut cautius agant; quia in hoc
casu Prælati non se habent tanquam iudices
ut puniant, sed tanquam Patres ut corri-
gant; & fructus visitationis est potius emen-
datio, quam punitio, ut notatur in cap. in-
quisitoribus de accus. & ex Angelo notat Leza-
na 99. regular. t. 1. cap. 27. n. 3. Ingrediens
ad visitandam clausuram non introducat
sæculares extra necessitatem in monasteria,
cap. ut juxta de offic. ordin. munera quantum-
vis minima nec ipsi, nec suorum quisquam
recipiant, Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.
à quibus abstinere etiam debent finita visita-
tione, dum monasteriis visitatis discedunt,
Genuens. cap. 35. num. 5.

Quar. 3. An moniales exemptæ possint
resistere ordinario loci volenti eas quoad
clausuram visitare.

Resp. Non posse, ita ex communi praxi
colligitur, & habetur ex decisione, quam ex
Gallegio adducit Barbosa de offic. Episc. alleg.
172. nu. 7. Immo potest ordinarius non tantum
visitare moniales exemptas quoad clausu-
ram, quoties expedire judicaverit, sed etiam
illas

illas de spectantibus ad clausuram interroga-
re, Sac. Congreg. 25. Februarii 1583. Nec
possunt ipsi regulares, quibus subfunt monia-
les, impedire, etiam si alias monasterium
illud nunquam fuerit visitatum; eadem, Sac.
Congr. 24. Novembris 1617. Ita quòd monia-
libus, aut regularibus visitationi obstantibus
potest Episcopus resistere frangendo fores
monasterii, & vim vi repellendo, Fuscus
lib. 2. de visitat. cap. 19. Immo tam moniales,
quam alii impedientes incidunt in excommu-
nicationem latam in d. Clement. Attendentes.
Ad eam tamen incurrendam requiritur præ-
sumptio, cum in textu adhibeatur verbum
presumpserint, & præcedere debet monitio ex
vi dicti textus, ibi, Nisi moniti respiciant.
Nec sufficit, quòd dicta monitio fiat antequam
apponatur impedimentum, sed debet
ipsum subsequi, Bonac. disp. 2. de cens. parti-
cular. quest. 2. par. 4. num. 4. monens num. 2. re-
quiri triplicem monitionem, vel unam pro tri-
plici, quia hoc est de stylo iuris canonici, nisi
aliud necessitas suadeat. Et talis monitio fieri
debet ab ipso monialium visitatore, qui im-
peditur, aut ab eius superiore, quia debet
esse iuridica, Supradicta excommunicatio af-
fecit etiam impedientes visitationem à Præ-
lati regularibus intentatam.

Quar. 4. An Episcopus possit visitare secula-
res, seu regulares exercentes curam ani-
marum personarum sæcularium in Ecclesiis
monialium exemptarum.

Resp. Posse juxta decretum Concilii Tri-
dent. sess. 24. de regular. cap. 11. & Gregorii
XV. constitut. de exemp. privil. in iis enim, quæ
ad curam spectant animarum, vel in depen-
dentibus ab illa, subfunt Episcopo, ut docent
Campanil. & Barbosa; unde si, dum Episcopus

pus ingredi voluerit ob causam prædictæ visitationis, reuocant exempti, vel exemptæ moniales osium claudendo, licebit illi osium infringere, Innocēt. Abbas, Campanil. & Fulcus; & contra huiusmodi impedientes in actu illa. te violentiæ, nulla premissa monitione, excommunicationem ferre, Genuen. Campanil.

Quar. 5. An moniales in actu visitationis de regulari obseruantia à Prælo interrogatæ teneantur sub mortali respondere.

Resp. Teneri ex Texeda relato à Diana in opere coord. v. 7. tract. 1. res. 302. Quia Prælati in visitatione tenentur sub mortali culpa interrogare de constitutionum obseruantia, quia tenentur sub mortali promovere bonum commune, ad quod promovendam prædicta obseruantia est maximè necessaria. Tenebuntur igitur eodem modo etiam moniales veritatem Prælo interroganti aperire, quia ad ipsas quoque spectat bonum commune promovere, cum tamquam partes teneantur bono totius cooperari.

Neque valet quod regulæ, & constitutionum transgressio est quid leve, quia ut plurimum regulæ, & constitutiones vel ad nihil obligant, vel tantum obligant ad veniale; quare moniales celando huiusmodi transgressiones Prælo, quamvis iuridicè interroganti, non peccabunt mortaliter: mentiuntur enim in re levi: Respondeo; quod licet regulæ, & constitutionum transgressiones in se sumptæ leves sint, attamen si spectentur in ordine ad bonum commune, dicendæ sunt graves, quia gravitas culpæ non semper, & absolutè à gravitate, & nobilitate materiæ metienda est, sed etiã à gravi, & necessaria exigentia finis pensanda.

Quar. 6. In quibus casibus excusentur moniales.

nia.

niales à criminibus in visitatione generali denunciandis.

Resp. Excusari, quando peccatum est emendatum, quia delictum non quæritur, nisi ad delinquentis emendam, qua interveniente cessat finis denunciationis. Ex quo sequitur non esse denuncianda delicta à multis annis commissa, quia ex lapsu multi temporis, quale est spatium trium annorum ex Mascardo, præsumitur emendatio, nisi aliunde constet de reincidencia. Item excusantur, si criminum notitia sit ex auditu à levibus personis, quia talis notitia nullam generat fidem. Neque tenentur cum proprio, vel personæ denunciandæ detrimento in casibus, in quibus lex naturalis excusat ab obedientia; neque si sciant sub secreto naturali, nisi delictum in publicam monasterii perniciem vergeret; neque si ipsis constet, vel quod Prælati nullum apponeret remedium, quia nemo tenetur ad opus inutile, vel quod alii, à quibus audierunt delictum, denunciaverint; quia cessat finis denunciationis. Neque si delictum sit occultum, & nulla præcedat vel suspicio probabilis, vel infamia, quia sicut Prælati non potest interrogare, neque moniales tenentur denunciare, nisi velint manifestare peccatum Prælo ut Patri secretè, ad emendationem; semper tamen præmittenda est correctio fraterna, si sit opportunitas, & spes emendæ; quia illa est de jure divino, Lezana qu. regular. p. 1.

cap. 27. num. 2.

G 2

§. V.

§. V.

De subjectione quoad pœnas.

Quar. 1. **A**N Moniales subiciantur pœnis jure communi latis contra regulares; seu religiosos ecclesiasticos.

Resp. Subiacere in materia iplis monialibus proportionata, quia sub sexu masculino comprehenditur fœmininus, etiam in materia odiosa, & pœnali, ut aliis relatis probat Sanchez. in *decal. lib. 6. cap. 16. n. 89.* Quod si moniales sint exemptæ, subjacet etiã penis latis contra religiosos ordinis, si ve pœnæ latæ sint jure pontificio, si ve jure ordinis proprio, quia verè sunt subditæ, & membra illius. Non tamen subiacent penis latis ab ordinario, quia sunt extra spheram eiusdem iurisdictionis, nisi dictas pœnas ferat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, & ex speciali facultate ad hunc effectum commissa.

Quar. 2. Quibus excommunicationibus, & quibus in casibus subiciantur.

Resp. Subiciuntur excommunicationi majori Pontifici servatæ appellantes ad iudices incompetentes, si ve ad competentes in casu non permisso, ex *Bulla Clementis VIII. in ordine 110.* Apostatantes à religione, ex speciali ordinum privilegii, ex *Bulla S. Pii V. anno 1563* Procurantes abortum ex *Constit. Sixti V.* si ve abortum alterius procurant, si ve etiam proprium, contra Avilam, Naldum, & alios. Inducetes aliquem ad promittendam electionem sepulturæ apud ipsas, ex *Clement. cupientes de penis.* Petere, vel exigere quoquo modo præsumentes in novitiarum receptione, si ve ante, si ve post prandia, seu pœnas jocularia,

lia, aut alia, etiam ad usum pium deputata, vel deputanda, ex *extravag. sanè de Simon.* se invicem percutientes, ex *can. si quis suadente diabolo 17. q. 4.* idque si ve sint professæ, si ve novitiæ, si ve conversæ, & etiam si se ipsas injuriosè, & ex ira percutiant, secundum aliquas, quod negant alii cum *Navar. cap. 27. num. 73.*

Item subduntur excommunicatibni majori, non tamen reservatæ, cogentes fœminam ad ingressum religionis, aut ab ipso retrahentes, ex *Concil. Trident. sess. 29. de regular. cap. 18.* Temerè habitum deponentes, ex *cap. ut periculosa ne cler. vel monach. in 6.* Violantes interdictum, aut cessationem à divinis, ex *Clement. 1. de sent. excom. in 6.* Indebitè sibi usurpantes decimas earumve solutionem impedièntes, ex *Clement. 1. de decimis, oppositum sentit Bonacina de censur. in part. disp. 2. q. 8. p. 12. v. 8.* Post professionem matrimonium contra hentes, ex *Clement. 1. de consang. & affinis.* Recipientes novos conventus sine licentia Papæ, aut receptos alienantes, ex *cap. unic. de excess. pralat. in 6.* Indebitè alienantes bona monasterii prohibita alienari, ex *Bulla Pauli II. Ambitiosa.* In electionibus non abstantes ab iis, quæ genere possunt discordias, ex *cap. indempnitatisibus de elect. in 6.*

Item subduntur excommunicationi serenatæ vacantes negotiationi jure communi Ecclesiasticis prohibitæ, ex *cap. secundum ne cler. vel monach. & insuper amittunt privilegium immunitatis ab oneribus in se, & bonis propriis, exemptionem scilicet à tributis, & gabelis, ex cap. fin. de vit. & hon. cler.* Quod tamen non habet locum, nisi post trianam monitionem ex Silvestro, & solum

quandiu non desinitur a negotiatione. Neque supradictis poenis subjacent exercentes semel, aut iterum negotiationem, parvitate materiæ excusante; neque exercentes per alios, quia cessat periculum peccandi, quod est ratio prohibitionis, ex Tabiena, Armilla & aliis penes Fillinicum, qui sentit oppositum, nisi paupertatis, aut necessitatis ratio excuset.

Quar. 3. An moniales subjaceant suspensionibus, & quando.

Resp. Subjacere, non quidem quibuscumque, sed illis tantum, quæ juxta conditionem status, & sexus possunt ipsis adaptari. Quare suspenduntur ab officio ad arbitrium Ordinarii Abbatissæ, ipsum de professione faciendam à novitia non præmonentes, ex *Concil. Trid. d. sess. 25. cap. 17.* Suspenduntur pariter ab officio Præsidentes monasterio concedentes bono conventus ad vitam dantis, aut recipientis, vel ad certum tempus, ex *Clemen. 1. de reb. eccl. non alien. Suspenduntur ab omni actu capitulari recipientes aliquid ex pacto, & capitulariter pro professione, ex extrav. san. de Simon.* Item suspenduntur à receptione religiosarum in eodem Ordine admittentes ad professionem anno probationis nondum expleto, ex *cap. non solum de regul. in 6.*

Quar. 4. Quibus aliis poenis subjaceant.

Resp. Subjici privati vocis ad biennium, si contra Concilium Tridentinum delinquant circa paupertatem, ex *ead. Conc. d. sess. 25. cap. 2.* & si sint proprietariæ, privantur ecclesiastica sepultura, ex *cap. ad monasterium de statu monachi & communione alta ris, ex cap. monachi eodem titul.* Subjacent privationi vocis & aliis poenis, si dent expectativam loci primò vacaturi puellæ ad religionem reci-

recipiendæ, Sac. Congregat. decreto relato à Quaranta in *Bullar. part. 462.* Privantur officii, & dignitatibus, si indebitè alienent ex *extravag. Ambitiosa.* Puniantur item peccata perpetui carceris, si post religiosam professionem permittant se violari, ex *cap. impudicis 27. quæst. 1.*

§. VI.

De subjectione quoad Confessarium.

Quar. 1. A Quo monialium Confessarii eligi debeant, & approbati.

Resp. Nequaquam posse eligi ab Universalitate, neque ab ipsis monialibus, sed electionem, & approbationem ad Episcopum spectare; Sacra Congreg. in *Lawretana 20. Septemb. 1602. in Tusculana 25. Octobr. 1601.* Approbatio debet esse specialis pro monialibus, ita quòd generaliter approbati non possint vigore illius approbationis confessiones monialium audire, sed egent speciali approbatione; & approbatus ad audiendas confessiones monialium unius monasterii non potest audire confessiones monialium alterius monasterii, Sac. Congreg. apud Pignatell. *t. 6. cons. 85. n. 238.*

Quar. 2. A quo debeant eligi, & approbati Monialium exemptarum Confessarii.

Resp. Confessarios monialium exemptarum proponendos, & præsentandos esse à propriis Prælati Episcopo, vel Ordinario, Tamburin. de *jur. Abbat. disp. 16. quæst. 3. n. 3.* approbandos verò esse ab eodem Episcopo, vel Ordinario, alias confessio est nulla ex *constitut. Gregorii XV. Inscrutabili, cum declarat. Sacre Congregat. Concil. Imò quod*

neque Generalis possit confessiones monialium sui ordinis audire absque Episcopi speciali deputatione, censuit eadem Sac. Congreg. 13. *Novemb.* 1627. quæ pariter interrogata à nonnullis regularium superioribus, an stante dicta constitutione Gregorii XV. Prælati regularis, cui monialium cura commissa est, possit aliquibus ex ipsis monialibus facultatem concedere ad plures annos, seu indeterminatè duraturam, confitendi Sacramentaliter peccata sua Sacerdoti, qui ordinarius, seu extraordinarius non sit totius monasterii? Item an stante d. constitutione quælibet monialium regularibus subiecta, sentiens se non gravatam mortali culpa, possit de venialibus validè confiteri cuicumque Sacerdoti, etiam non approbato ab Ordinario, & hoc absque licentia, immò & renuente superiore eiusdem monialis? respondit *Non posse in utroque casu. die 9. Junii* 1657.

Quar. 3. Ad quot annos eligi debeant monialium Confessarii.

Resp. Ad triennium, quo elapso non possunt amplius audire confessiones in eodem monasterio per aliud triennium absque licentia Sacræ Congregationis, alias declarantur suspensi ab audiendis confessionibus; eadem Sac. Congr. in *Comensi 4. Martii* 1591. in *Ragulina 2. Octob.* 1626 & *die 27. Martii* 1647. Quod habet locum etiam in confessario conservatori puellarum, vel aliarum quarumcumque mulierum, eadem Sac. Congreg. 18. *Martii* 1649. Confessarii verò Dominicani, vel Cassinenses non possunt durare in huiusmodi officio audiendi Confessiones monialium nisi per biennium ex eorum Constitutionibus, eadem Sac. Congreg. 17. *Novemb.* 1645. Si con-

tin-

tingat, quòd quis deputetur in confessarium Ordinarium monialium ad aliquot menses per modum supplementi, is poterit in generali deputatione confessariorum, quæ postea fiet, ab Ordinario eligi in confessarium eiusdem monasterii ad integrum triennium, quia prohibitio Sacræ Congregationis de non eligendo monialium confessarium ultra triennium, cum sit odiosa, benignè, & in mitiorem partem est interpretanda, ita ut intelligatur de electione confessarii ordinarii, non autem de ea, quæ fit per modum supplementi.

Quar. 4. An, si expleto triennio confessarius ex dispensatione eligatur ad aliud triennium, possit rursus expleto secundo triennio absque alia dispensatione eligi ad tertium triennium.

Resp. Videri posse ex Diana, Naldo, Bordonio, & aliis, quia interstitium vacationis intelligendum est via ordinaria, sicut iure ordinario præscriptum est; nam statuta, & leges non comprehendunt ea, quæ raro contingunt, & per accidens, *l. nam ad ea, ff. de legib.* Sicque privilegium in præfenti casu intercepti vacationem non est spectandū, sed vacatio fingitur habere suum effectum. Oppositum nihilominus sustinendum puto. Quia gratia, & privilegium concedit quidem id, quod alias confessarius non posset habere, nã ex prohibitione Sacræ Congregationis expleto triennio non potest amplius eligi in confessarium: at non alterat naturam rei concessæ; & idèd cum munus confessarii, quando est expletum, requirat vacationem ab officio, dum conceditur pro tempore, in quo non posset conferri, censetur concessum absque alteratione suæ nature, & idèd cū fuerit exple-

G 5 tum,

tum, requirit; quod subsequatur vacatio. Advertendum tamen, ordinarios in aliquibus locis sinere confessarios aliquorum monasteriorum durare ultra triennium, & quidem ad plures annos, necessitate id suadente, quæ valde difficile est, confessarios idoneos pro talibus monasteriis reperire.

Quar. 5. An moniales possint recusare confessarium sibi ab Episcopo, vel Prælato regulari deputatum.

Resp. Possè, iusta causa interveniente, Bordon. in miscell. decis. 166. Quia is comparatur Parocho, quem ex iusta causa populus recusare potest, arg. eorum, quæ dicuntur, cap. ut circa electiones 4. de elect. in 6. Causæ legitimæ repellendi esse possunt, si sint expertæ, confessarium esse nimis rigidum, pervertisse moniales, quibus ingeriti diversi scrupulos, si non sinat eas confiteri suo modo, sed præcipiat; ut paucis, & præcipitanter se expediant, si sit inimicus confan. guineorum aliquarum monialium &c.

Quar. 6. Quinam prohibeantur eligi in confessarios monialium ordinarios.

Resp. Prohiberi Vicarium generalem, quia moniales de iplo non confiderent, Sac. Congreg. in Sorana 23. Julii 1587. Neque Curatum, si exinde cura notabiliter pateretur, eadem Sac. Congreg. in Venetiarum 26. Julii 1594. & in Parmensi 7. Maji 1652. Neque Minores Conventuales, quia id prohibitum fuit à S. Pio V. eadem San. Congreg. in Ortonensi 30. Junii 1599. Neque Observantes Provinciæ reformatæ S. Antonii Lusitanicæ, quibus prohibitum fuit à Sac. Congreg. die 7. Novemb. 1653. & generaliter Regulares non solum non possunt esse confessarii ordinarii, sed neque capellani monialium Ordina-

inario subjectarum. Sac. Congreg. in Pistoriensi 16. Maji 1653.

Quar. 7. An Canonicus Pœnitentiarius possit eligi in ordinarium confessorum.

Resp. Regulariter loquendo non posse. Quia, licet remittatur arbitrio Episcopi, quo tempore interesse debeat fidelium confessionibus excipiendis, ut tradit Ugolin. de off. Episcopi. c. 33. n. 6. cum aliis; attamen contriverti non potest, quod audiendo monialium confessiones diebus festis solemnioribus, admodum difficile, & forsitan impossibile est, posse eodem tempore confessiones audire in Ecclesia Cathedrali, dum illa multitudo confluit hora missarum, & divini officii, sicut ex suo munere tenetur, ut per Garz. de benef. p. 5. c. 4. n. 122. ubi refert declarationem Sac. Congreg. Concil. Dixi regulariter loquendo non posse eligi, secus autem si Episcopus aliter judicaverit. Nam re vera Canonicus Pœnitentiarius nullam habet prohibitionem à jure subeundi munus confessarii monialium; & propterea id solum considerandum est, an valeat utrique muneri satisfacere.

Quar. 8. Ex quo loco debeant confessarii monialium audire confessiones.

Resp. Ex sede confessionali collocata non quidem in Sacristia, aut alio simili loco, sed in ipsa Ecclesia exteriori; habetur ex declaratione Sac. Congreg. 7. Martii 1617. his verbis; Confessionalia monialium è Sacristiis, & locis occultis amoveantur, ac in exterioribus Ecclesiis collocentur. Ex necessitate tamen licitum erit audire confessiones etiam ex alio loco, ita tamen disposito, ut mutus confessarii, & Monialis vitetur aspectus.

Quar. 9. Quale stipendium tradidebeat confessariis monialium.

Resp. Confessario ordinatio non esse subministrandum victum dietam, nec utensilia, vel lineam supellestem, sed tantummodò annuam provisionem, Sac. Congreg. in *Bononiens.* 19. Junii 1601. in *Ravenas.* 19. Apr. 1624. Quæ non excedat duos julios pro quolibet die, eadem Sac. Congregat. in *Neapolitana* 27. Septemb. 1652. Quæ merces non solvitur ex capitalibus, sed ex fructibus, in *Narnien.* 27. Septembr. 1652. Nec pro ea sequestrandi fructus omnes, sed accipienda paulatim, in *Affisien.* 6. Septemb. 1652. Ultra prædictū stipendium nihil aliud subministraretur, eadem Sac. Congreg. 29. Novemb. 1615. Hoc tamen decretum non videtur esse in usu, quia praxis est in contrarium. Unde *Scottia*, & *Diana* in opere coord. r. 7. tract. 3. vel. 50. alleunt, quòd si confessarius serviat cum magna charitate, patientia, & assiduitate, potest illi *Abbatissa* aliquid ultra taxatum stipendium subministrare, quia hoc non est propriè donum, sed beneficii remuneratio, & laboris compensatio.

§. VII.

De Officio Confessarii Monialium.

Quar. 1. Quomodò se gerere debeat monialium Confessarius in confessionibus excipiendis.

Resp. Omisiss, quæ de hac materia tradunt *Polaccus*, & *Tamburinus de jur. Abbatiss. disp. 16. quest. 9.* quia apud ipsos videri possunt; curabit confessarius, ut in suo munere patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & humilitatis exempla adhibeat. *Nugas*, inepta, & importuna vitabit, Omnibus idem erit, nullo

nullo habito discrimine, nisi aliqua major indigeat auxilio. Dum monialis narrat superflua, aut suas querelas, aut negotia domestica, confessarius peritè sermonem divertat. Quando aliquid grave, & reprehensione dignum occurrit, monialem non statim arguat, nec signum præbeat admirationis, antequàm confessio compleatur, ne monialis turbata, aut territa, reliqua peccata vel præ rubore, vel præ confessione sileat. Si monialis abique necessitate attingat aliarum graviora crimina, discretè illam moneat, ut sileat, & sua tantùm peccata exponat. Si interroganda sit in materia luxuriæ, utendum verbis honestis, ac pudicis, paulatim a cogitationibus ad verba, à verbis ad actus progrediendum; ne monialis ex confessario ea peccata discat, quæ ante ignorabat.

Quar. 2. Quomodò se gerere debeat confessarius cum moniali, quæ pridie alicujus magni diei festi, in quo omnes aliæ solent communicare, accedit ad confessarium onusta maximis delictis, quæ ad eundem ferè diem se perpetrasse confitetur, & nisi communicet, nullam justii impedimenti excusationem prætereundè valens, manifestam honoris jacturam incurret. Et e contra confessarius valdè ambigit, an illam tunc absolvere possit, eum probabiliter existimet, illam facile, ac illico peccata communione, in eadem delicta esse relapsuram, etiam si firmiter proponat, ac spondeat se non amplius peccare, de quo tamen etiam ipsa dubitat, atteata consuetudine, & occasione proxima.

Resp. Si concurrant aliqua requisita; scilicet vera penitudo præteritorum, verum, propositum non peccandi, cum se invenerit in occasione, & aliqua rationabilis causa non se ten

se separandi ab ea, potest illam absolvere, etiam tertia, & quarta vice, juxta illud *Novi septies tantum, sed & septuagies septies*. Navr. in *Manu*, cap. 3. n. 15. Sed si vicibus prædictis, nulla emendatio, neque inchoatio ejus existat, & ex concurrentibus circumstantiis nulla speretur correctio, non est absolvenda. Ita Navr. ubi supra, & Naldus *Annot. practice. Jur. Pontif. pag. 82*. Extra occasionem proximam, loquendo de sola consuetudine peccandi inveterata, neque est absolvenda, non præcedentibus signis veræ penitentiae, & emendationis vitæ, quia Sacramentum Penitentiae esset ejusmodi Moniali non remedium, & salus, sed mors, & perditio.

Quar. 3. An Confessarius possit absolvere monialem pertinaciter existentem in occasione proxima peccandi, si ex concurrentibus circumstantiis concitiat, illam quoad hoc esse in bona fide, quia invincibiliter credit, permanentiam in dicta occasione non esse peccaminosam, & alias idem confessarius moraliter certus sit, præfatam monialem ex propria fragilitate non recessuram a dicta occasione, si id ei præcipiat, sicque se nullum emendationis fructum consecuturam ex tali admonitione, immò potius ejus iniecturam laqueum novi peccati.

Resp. Dubium hoc movet Pellizar. de *Monial. cap. 10. sect. 3. num. 191*. ubi affirmativè concludit, motus doctrina Theologorum sustinentium, quòd si confessarius inveniat suam penitentem laborare ignorantia invincibili sive facti, sive juris tam humani, quam divini, aut naturalis, & alioquin prævideat, ignorantiam ablata non redundare debere in novum peccatum ipsius penitentis, qui prosequetur facere cum peccato, id quod antea licet fa-

cie-

ciebat, debet dissimulare, dummodò non interrogetur, non autem auferre ei præfatam ignorantiam. Ego verò absolute sentio, dictam monialem non esse absolvendam, quia non potest prudenter presumi propositum efficax non peccandi cum volitione libera, & pertinaci manèdi in occasione proxima peccandi quia eo ipso quòd aliquis vult esse, vult etiam id, quod consequitur ad esse; atque adeò monialis, quæ liberè vult occasionem proximam peccandi, vult etiam peccatum, quod consequitur ad occasionem. Licet enim permanentia in occasione, utpotè conjuncta cum bona fide, & invincibili ignorantia obligationis deserendi occasionem, desinat esse in se formaliter culpabilis, non tamen desinit esse liberè volita, & per consequens non potest coniungi cum proposito non peccandi. Undè optimè ait Dicastil. de *Penit. disp. 6. aut. 16. n. 336*. quòd vix crederet aliqui quantumvis affirmanti propositum, & magnum dolorem, si simul eum posset, nolit à tanto periculo se liberare, nec dignus est cui credatur. Et ita censent plerique docentes, eam, qui vult manere in periculo morali labendi, non censeri habere verum propositum.

Quar. 4. Quomodò se gerere debeat confessarius, qui reperit monialem in præteritis confessionibus coram ipso factis invalidè fuisse confessionem.

Resp. Sive confessiones fuerint invalidæ ex defectu doloris, sive quia examinis, sive quia a liquo peccati sacrilegè tacitum est, semper debet confessarius admonere monialem, ut eas confessiones repetat saltem in genere, ita quòd aliquam peccatorum cognitionem habere possit; cum enim confessarius sit iudex, qui penam injungere debet pro peccatis invalida-

rum

rum confessionum & iudicium ferre de illis in hac posteriori confessione, quia illæ priores fuerunt nullæ, debet habere illarum notitiam saltem confusam, ut rectum iudicium formare possit. Ita Paludan. Divus Antonin. & alii, quos citat Fauhus de Sac. Pœnit. 2. 1. 1. 4. 9. 22. Quod si confessarius notitiam aliquam habeat in confuso, sufficit, quod monialis dicat, acculo me de peccatis in illis prioribus confessionibus recentis; suppleudo defectum contritionis, v. g. vel acculando se de peccato voluntariè omisso. Ratio est, quia iam confessor hoc modo resumere potest distinctam cognitionem status pœnitentis, & ex vi hujus distinctæ cognitionis jam factæ sacramentalis absolvere.

Non desinam adnotare, quod Djana par. 4. tract. 14. ref. 51. probabilem putat sententiam Granadi asserentis, satis esse, monialem in tali casu se a oculare generatim de peccatis eidem confessario alias confessis, & de sacrilegiis commissis in confessionibus invalidis, & tunc confessarium valide, & licitè illam absolvere posse, quamvis nec confusam notitiam habeat, nec pœnitentiæ recordetur. Ratio est, quia nulla ratio nos cogit ad imponendum tam grave onus moniali in materia adeo difficili, qualis est ad confessionem accessus, qui, quantum fieri potest, facilis reddi debet. Patet assumptum, quia illa repetitio in specie non requiritur ad hoc, ut verum sit, monialem omnia peccata confessam esse; nam supponitur jam confessa in præteritis confessionibus, ex quibus, quamvis invalidis, confessarius habuit illorum notitiã. Neque requiritur, ut confessarius pœnitentiam proportionatã injungat, quia pœnitentia non est cum tanto rigore proportionanda

pec-

peccatis, ut non possit rationabiliter minui, ut certè suadet ratio in hoc casu, ne confessio reddatur tam onerosa; maxime quia pœnitentiæ proportio per consecutionem aliqujus Indulgentiæ plenariæ suppleri potest. An hæc sententia sit tuta, videant alii.

Quar. 5. Quomodo se gerere debeat Confessarius cum moniali, quæ aliam contumeliis affecit.

Resp. Examine dignitatem personæ conviciantis, & conviciatæ, imò & qualitatem contumeliæ. Quia licet contumelia ex suo genere peccatum mortale sit, eò quod honorem intendit deprimerè, nihilominus ex circumstantiis potest esse tantum veniale, & sic tale erit quandoque ex levitate materiæ se tenentis ex parte honoris, si non intendat nisi parum inhonorare, & modicum credit, aliam contristandam; aliquando ex parte intentionis, ut si ex nimia loquacitate, aut ira prorumpit in verbum contumeliosum, non ex intentione, & consensu dehonorandi; aliquando ex dignitate personæ conviciantis; si enim Abbatissa appellet monialem obstinatam, duram, torvam &c. non multum illam lædit; non enim intendit illam dehonorare, sed capere.

E contra levis contumelia potest fieri gravis ratione personæ offensiæ, ut si tendat ad inhonorandam Abbatissam, vel alium Superiorem; & in tali casu induit etiam novam malitiæ speciem contra virtutem observantiæ Superioribus debitæ. Ad inducendam tamen novam speciem requiritur non quæcumque gravis culpa, sed illa quæ fit contra Superiorem, ut Superior est Tamburin. Method. Confess. lib. 2. c. 6. §. 2. n. 11.

His prudenter examinatis, Confessarius obligabit monialem ad reparandum honorem

per

per contumelias ablatum, quodd ex Doctoribus potest pluribus modis præstari; nempe per reverentiæ exhibitionem, extraordinariæ benevolentię ostensionem, honorabilem salutationem, vel per veniæ petitionem; hic tamen modus necessarius non est, nisi quando aliter non potest fieri compensatio; ita Ledema, Cajet. Les. Bonac. & alii; qui omnes afferunt non esse obligandam Abbatissam, quæ contumelias subditis affecit, ad veniam illis petendam; idem dicendum de magistris respectu disciplinarum, & de monialibus velatis respectu conversarum; quia alio modo ex supra enumeratis arbitrio prudentis Confessarii possunt suæ satisfacere obligationi.

Potest tamen contingere, quod moniales excusentur ab honoris læsi, vel etiam famæ reparatione; ut, si duæ se invicem conviciis affecerunt, vel infamarunt; quia quando iura sunt æqualia, censetur utraque pars satisfacta, & tacite se invicem compensasse. Les. Silvest. & Malder. apud Dian. par. 3. tr. 5. resol. 30. Altera tamen resituitur, tenetur altera resituere, & si infamie fuerunt inæquales notabiliter, excessus debet ab altera eo meliori modo, quo potest, compenari.

Quæ. 4. An Confessarius possit absolvere monialem, quæ injuriam passa ab alia consore illam recusat salutare, dum omnes sibi occurrentes salutat.

Resp. Negant ferè omnes Doctores, quia talis omisio est lethaler peccaminosa, cum salutatio sit signum aliquod commune charitatis, quod tuta conscientia negari non potest. Ita Silvest. in sum. v. *Charitas* 7. 6. Filliuc. Azor. & alii, qui à fortiori tradunt, teneri in conscientia adversariam resutare, si ab hac in salutatione præveniatur. Nam non resultando

ad-

adversariam, præbet occasionem existimandi, velle illam contemnere, ac gravi injuria afficere, præcipue spectata circumstantia temporis, loci, ac personarum; adeoque mortaliter peccat, cum ex hoc regulariter sequi solet grave scandalum.

Oppositum sustinet Lorca, Valer. & alii relati à Diana in oper. coord. t. 7. tract. 5. ref. 31. Quia omnis salutationibus, aut resalutationibus, etià debitis titulo honoris per se, secluso odio, & contemptu formali, non est regulariter peccatum mortale, cum opponatur affabilitati, quæ non est tantæ obligationis, nisi fortè ex circumstantia personæ, & aliis cederet in magnam injuriam, vel propter scandalum; quod tamen rarò fit, quia non tam de facili suspicandum est inter personas religiosas odia foveri. Tum quia talis omisio fieri potest non in odium, sed in significationem proprii gravaminis, & injuriæ, quod non est lethale.

Poterit igitur Confessarius impendere absolutionem moniali salutationem, aut resalutationem exhibere recusanti, dummodo agnoscat, nullam ex tali omisione foveri causam odii ex parte offensæ, nullamque præberi occasionem inflammationis odii ex parte adversariæ, & cessare præterea in consoribus rationem scandali; Reginal. in praxi. 17. n. 125. Ubi etiam notat, posse Abbatissam in pœnam monialis delinquentis, & in exemplum aliarum, illam non alloqui quantum temporis juxta concurrentes circumstantias videtur expedire. Non tamen per hoc potest hujusmodi pœnam quantum voluerit extendere; & si ex nimia austeritate nimio temporis spatio alloqui nollet, non esset absolvenda, quia cum aliarum scandalo præberet motivum suspicandi, odium, rancoreque fovere.

Quæ.

Quar. 7. Quomodo se gerere debeat Confessarius cum moniali, quam deprehendit scripsisse superioribus contra aliquem literas cæcæ.

Resp. Interroget monialem contra quem literas scripserit, quia si fuerint scriptæ contra Abbatissam, nova inducitur species inlicitæ contra virtutem obliuantia, ut diximus supra. Item an illas malo animo scripserit, & dicitur malus animus, quando directè animo infamandi fecit, vel quando advertit id, quod scribit, tenere in alterius infamia, & nihilominus non desistit. *Sot. l. 3. de iust. & iur. q. 10. ar. 2.* Rursum an vera scripserit, an falsa; & hoc ratione reservationis, quæ huiusmodi litterarum scriptio in aliquibus diecesibus solet esse annexa, quando continent falsa crimina.

Licet monialis prædicta graviter peccaverit, non videtur tamen ad restitutionem famæ obliganda. Quia tam ex Doctorum sententia, quam ex iure civili, & canonico in c. *Inquisit. §. Ad hæc accus.* nec non ex stylo Romanæ Curia, de quo testatur Peyrin. *Formul. Pra. lit. P. cap. 16. n. 19.* nulla fides talibus literis est adhibenda. Cum igitur literæ huiusmodi tales sint, ut nullo modo reputentur idoneæ fidem facere, nullus omnino confurgit ex his effectus infamæ, ut habetur expressè in l. *unicæ in fin. c. de lib. fam. c. fin. in fin. §. 1.* ubi Geminius affert tales literas nullam lædere opinionem eorum, contra quos fiunt. Si ergo nulla oritur infamia, nulla quoque oritur restituendæ famæ obligatio, ut de infamatorum nullius fidei communiter fatentur Doctores.

Et hoc verum est, etiam si monialis malo animo eas scripserit, quia restitutionis obligatio oritur ex facto, non ex nocendi intentione; sicut sur non tenetur ad restitutionem, quan-

tum-

tumcumque conetur ad furtum, nisi de facto sequatur. Quod si fortasse superior fidem aliquam adhibuerit, adhuc monialis a restitutione videtur libera, quia causa infamæ non fuit litera cæca, sed imprudens Superioris credulitas, & iniusta. *Lef. & Tambur. in decl. l. 9. c. 2. §. 2. n. 5.* & quidem quænam major imprudentia, & iniustitia, quam fidem utcumque minimam præstare talium litterarum scriptoribus, qui infames reputantur, & intestabiles? per *tex. & gloss. in cap. 1. §. 1.*

At non possum dictam monialem à famæ restitutione excusare, si Superior fidem adhibuit literæ cæcæ. Licet enim læsio ortum habuerit à superioris credulitate, non per hoc tollitur, quòd litera cæca non dederit causam huiusmodi imprudentiæ, atque adeò læsionis famæ ex ipsa secuta; quidquid enim est causa causæ, est causa causati, *l. manumissiones ff. de iust. & iur.* Maxime quia talis læsio fuit directè, & ex proposito intenta, cum ad hunc finem ordinata fuerit litera cæca. Tenetur ergo restituere, quod prætare debet, scribendo aliam litteram prioris retractativam, Ita ex Silvest. *Grassius de casib. reser. lib. 1. c. 19. n. 30.* & quidem eodem characterè conscriptam, ut Superior ex characteris identitate possit se certificare, quòd idè fuerit detractor, & retractor detractionis.

Quar. 8. Quomodo se gerere debeat Confessarius, qui ex aliarum monialium confessionibus novit, aliquam monialem tale crimen perpetrasse, ipsa autem interrogata negat; habenda ne erit fides aliis, vel moniali penitenti.

Resp. Habendam esse fidem moniali, quia in hoc iudicio creditur penitenti pro se, & contra se. Quòd si aliunde constaret eviden-

ter

tem confessario, talem moniale delictum commississe, neque alieno confessam esse, tunc non debet absolvere; quia clarè ipsi constat, non esse ritè dispositam. Sed quia rarissimè contingere potest, quod adsit huiusmodi indispositionis evidentia, nam contingere potest, quod monialis habeat tacendi causam rationabilem, ad evitandum v. g. furtum, vel alterius damnum, vel habeat opinionem aliquam probabilem pro se, suaque actione, idèò regulariter absolvenda. *Megala 1. p. lib. 1. cap. 2. num. 12.*

Quar. 9. An monialis, quæ proprio confessario confiteri non potest, sine salutis, vel famæ periculo, si petat licentiam confitendi cū alio Sacerdote, & iniuste denegetur, possit hoc non obstante validè, & licitè confiteri.

Resp. Affirmativam sententiam tradunt Paludan. & lex alii, quos refert Diana in opere coord. t. 1. tract. 3. ref. 39. n. 3. Quia licentia jurè petita, & iniuste denegata videtur jure cōcessa, & defectum Episcopi negantis suppleri ipso jure, aut ex præsumpta Summi Pontificis voluntate. Sed hæc sententia omninò est repellenda, quia remanet damnata in propositione tertiadecima in ordine inter prescriptas ab Alexandro VII. & clarè desumitur ex cap. omnis utriusque sexus ubi habetur, quòd, si quis alieno Sacerdoti voluerit iusta de causa confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat, cū aliter illum non possit absolvere. Et ita tenet Layman. in Theol. moral. lib. 5. tract. 6. cap. 1. 3. n. 3. ubi citat Alensem, Sorum, & alios. Ut autem licentia iniuste negata habeatur pro concessa, necessarium est, quòd supponat facultatem, seu potentiam ad actum faciendum, & quòd pro executione tantum requiratur licentia, at quando licentia

non

non supponit facultatem, sed tribuit, si negetur, non habetur pro concessa. Pignatell. to. 6. consult. 9. §. nu. 4. 1. In præsentem autem casu non supponitur facultas absolvendi, cū hæc dependeat à conditione approbationis Episcopi. Monialis igitur in hac circumstantia potest se gerere, ac si non haberet copiam confessarii, quare vellet conterat, & communicet, ut notat Villalob. relatus à Diana ubi supra, vel confiteatur aliqua leviora peccata, ita ut directè absolvatur ab illis, indirectè verò à cæteris, semper tamen cū onere subdendi clavibus nondum directè absoluta, data opportunitate, ut volunt alii apud Tamburinum.

Quar. 10. An monialium confessarius possit illis injungere sub pœnitentia opera alias debita ex regula,

Resp. Posse, ita Turrian. Suar. Vasq. & alii relati à Diana, quia illud opus ut impositum à confessario elevatur, ut sit satisfactio. Immo expedit aliquando opus aliquod debitum ex regula monialibus injungere, ut majorem diligentiam in tali opere exequendo teaneantur adhibere.

Quar. 11. An abstinentiam à communione possit confessarius sub pœnitentia monialibus injungere.

Resp. Cum Serio, Leandro, Lugo, & Diana contra Baucium, & Sancium, posse injungere, quia Eucharistiæ privatio est delicti punitiva, unde à jure canonico quibusdam in casibus in pœnam prohibetur communio, ut videre est in cap. Latorem, cap. admonere 33. q. 2. & aliis.

Quar. 12. Quam communionis frequentiam possint, & debeant confessarii suis monialibus indulgere.

Resp.

Resp. Bis, vel ter in hebdomada, & etiam frequentius juxta devotionis mensuram. Favet Concilium Trid. *sess. 22. de sacrif. Missæ cap. 6.* Consonat textus in *cap. quotidie de consecrat. dist. 1. c. & sup. non iste, de consecrat. dist. 2.* Hortatur Sancti Patres videndi apud Nogueiram *disp. 1. de Sacram. q. 4.* Et suadet ratio. Nam laici curis sæcularibus implicati postunt octavo quoque die ad communionem admitti: ex communi Theologorum apud Dianam *t. 2. in opere coord. tract. 2. ref. 37.* Ergo monialibus à mundo sejunctis, & Deo sacræ poterit frequentius, & sic bis, vel ter in hebdomada Eucharistia indulgeri. Si enim Sacræ Virgines ratione sui status tenentur tendere in ultimum sine specialiori modo, indigent pariter frequentius quam laici hujus celi spiritualis auxilio, quia per ipsum nutrita anima augmento gratiæ magis in suum finem elevatur, sicut enim gratia est promotio, & elevatio in finem supernaturalem, ita gratiæ augmentum est major promotio, & elevatio.

§. VIII.

De Confessario quoad absolutionem à reservatis.

Quar. 1. AN Monialium confessarius possit eas, ut potest perpetuò impeditas, à casibus Papæ reservatis absolvere.

Resp. Affirmativam sententiam tradi ab Henriquez, Soto, & aliis relatis, & approbatis à Pasqualig. in *Lauret. m. 1468.* & in terminis de monialibus Layman *lib. 5. tract. 6. cap. 12. n. 15.* Quia in jure impedimentum perpetuum & articulus mortis æquiparantur, textus est in *c. ea nos de sent. excom. m. 6.* & tradunt Dica-

stil.

stil Bertrand Loth. & alii, Negativæ tamen sententiæ adhæreo cum Ugolino, Vafq. Bonacina, & Duardo. Quia in decreto Clementis VIII. *de casib. reserv.* expressè statuitur, quòd Sacerdotes inferiores non possint absolvere Nullo casu etiam necessitatis, vel impedi- menti, nisi in articulo mortis. Et Doctores pro affirmativa adducti contendunt, Decretum Clementis procedere de absolutione absoluta, qua tollitur omnis obligatio, quæ confurgit ex reservatione; non autem de sola absolutione à peccato, relicta obligatione comparandis: nihilominus quia verba Decreti sunt clara, & absoluta, non est recedendum à sententiæ negativa.

Quar. 2. A quo in prædictis casibus debeat confessarius impetrare facultatem absolvendi Moniales.

Resp. Communitur Doctores, quorum tringinta enumerat Verricel. *de Mission. tract. 9. qu. 146.* affirmant, absolute posse impeditos, atque adeo moniales, à casibus Pontifici reservatis absolvi per Episcopum; etiam si Episcopus sit tantum electus, & confirmatus, quamvis non consecratus, neque Sacerdos, Diana *par. 7. tract. 2. ref. 1.* Rascirus *de panit. cap. 7. num. 22.* quia Episcopus non consecratus, neque Sacerdos dicitur verus Episcopus, quoad omnia, quæ pertinent ad potestatem iurisd. dionis. Et hoc potest præstare, licet addit Nuntius, vel alias polens facultate absolvendi, quia existente impedimento recurrendi ad Pontif. restituitur Episcopo ordinaria potestas, quæ ex Sancti. in *decal. lib. 2. cap. 11. num. 4.* transit etiam in Capitulum Sede vacante, quia hæc competit Episcopis ex generali facultate à iure ipsi concessa, ut colligitur ex *cap. ea nos, cap. quod*

H.